

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ,

कोल्हापूर विभागीय मंडळ, कोल्हापूर

५३९, राजेंद्रनगर, कोल्हापूर-४१६ ००४.

दुर्घटनी क्र-०२३१-२६९६१०१/२/३ Website-www.sscboardkolhapur.in Email Id- divsec.kop@gmail.com

क्र.कोविमं/डी.पी./ शिक्षासूची/ **2881**

दिनांक १७/०१/२०२४

प्रति,

प्राचार्य/मुख्याध्यापक,
सर्व मान्यताप्राप्त शाळा/ कनिष्ठ महाविद्यालये
सातारा/ सांगली/ कोल्हापूर

**विषय:- उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र व माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा फेब्रु.मार्च २०२४
शिक्षासूची वाचनाबाबत.**

संदर्भ :- क्र.रा.म. / परीक्षा-८/१३०, दि.११/०१/२०२४

उपरोक्त विषय संदर्भिय पत्रास अनुसरून कळविण्यात येते की, उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र (इ.१२ वी) व माध्यमिक शालांत (इ.१०वी) प्रमाणपत्र परीक्षा फेब्रु.मार्च २०२४ मध्ये विद्यार्थ्याने परीक्षेमध्ये कोणत्याही प्रकारचा गैरप्रकार करू नये यासाठी गैरप्रकारामुळे विद्यार्थ्यास मंडळाच्या शिक्षासूचीनुसार होणारी कारवाई अवगत करणे तसेच उत्तरपत्रिकेच्या मुख्यपृष्ठाच्या मागील बाजूस असणारी शिक्षासूची /सूचना यांचे सूचनाचे सामूहिक वाचन शाळा/ कनिष्ठ महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्याच्या समोर परीक्षेपूर्वी /प्रात्यक्षिक परीक्षा कालावधीत करणेबाबत राज्यमंडळ कार्यालयाकडून सूचित करण्यात आले आहे.

विद्यार्थ्याना अवगत करण्याची शिक्षासूची व उत्तरपत्रिका लिहिण्यापूर्वी विद्यार्थ्याकरिता सूचना या पत्रासोबत देण्यात येत आहेत. त्याप्रमाणे उत्तरपत्रिकेच्या मुख्यपृष्ठाच्या मागील बाजूस असणाऱ्या सूचना यांचे सामूहिक वाचन शाळा/ कनिष्ठ महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्याच्या समोर परीक्षेपूर्वी करणे आवश्यक आहे. शक्य असल्यास प्रत्येक विद्यार्थ्यास त्याची प्रत देण्यात यावी. सदर केलेल्या कार्यवाहीबाबत विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी घेवून सदरचा दस्तऐवज शाळा/ कनिष्ठ महाविद्यालय स्तरावर दप्तरी ठेवण्यात यावा. याबाबत कार्यवाही केल्याबाबतचे प्रमाणपत्र सर्व शाळा/ कनिष्ठ महाविद्यालयांनी विभागीय मंडळाच्या ई-मेलवर पाठविण्यात यावे. त्यानुसार शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या स्तरावर योग्य ती कार्यवाही करण्यात यावी व या पत्रासोबत देण्यात आलेले प्रमाणपत्र विभागीय मंडळाच्या divsec.kop@gmail.com ई-मेल आयडी वर न चुकता पाठविण्यात यावे. त्याचप्रमाणे खालीलप्रमाणे ठळक सूचना विद्यार्थ्याच्या निदर्शनास आणून देण्यात याव्यात.

तसेच फेब्रुवारी/मार्च २०२३ परीक्षेपासून विद्यार्थ्याना नियोजित वेळेच्या १० मिनिटे अगोदर प्रश्नपत्रिका वितरीत करण्याची पध्दत बंद करण्यात आली आहे. परंतु विद्यार्थी हित लक्षात घेता सदरची १० मिनिटे परीक्षेच्या निर्धारित वेळेनंतर वाढवून देण्यात येत आहेत.

फेब्रुवारी/मार्च २०२३ परीक्षेपासून सकाळ सत्रात सकाळी ११.०० वाजता तसेच दुपार सत्रात दुपारी ३.०० वाजता परीक्षा दालनात प्रश्नपत्रिकांचे वितरण करण्यात येईल. सकाळी ११.०० पूर्वी व दुपारी ३.०० पूर्वी कोणत्याही परिस्थितीत प्रश्नपत्रिकांचे वितरण होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

तसेच परिक्षार्थ्यांनी परीक्षेसाठी सकाळ सत्रात स.१०.३० वाजता व दुपार सत्रात दु.२.३० वाजता उपस्थित राहणे अनिवार्य आहे. सकाळ सत्रात १०.३० नंतर व दुपार सत्रात २.३० नंतर परीक्षा दालनात प्रवेश दिला जाणार नाही याबाबत ही विद्यार्थ्याना सूचित करण्यात यावे.

(सुभाष रा.चौगुले)

विभागीय सचिव

कोल्हापूर विभागीय मंडळ, कोल्हापूर

प्रत माहितीस्तव : मा.सचिव, राज्यमंडळ, पुणे.

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाच्या विभागीय मंडळामार्फत आवोजित केल्या
जाणाऱ्या माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र व उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परीक्षांशी संबंधित अधिकारी/कर्मचारी व
परीक्षार्थी इत्यादीच्या संदर्भातील प्रस्तावित शिक्षासूची -

परिशिष्ट भाग-२ (ब-१)

परीक्षार्थी

अ.क्र.	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (C) परीक्षोत्तर	शास्तीचा तपशील
१	कोणत्याही परीक्षार्थ्याने मंडळाच्या कोणत्याही परीक्षेसाठी सादर केलेल्या ऑनलाईन / ऑफलाईन अर्जामध्ये खोटी माहिती सादर करणे.	-----	-----	१) डिबार परीक्षाधर्याचे बाबतीत त्याच्या प्रतिबंधित कालावधीपर्यंत प्रतिबंध करणे. २) परीक्षेनंतर निर्दर्शनास आल्यास त्या परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे.
२	परीक्षार्थ्याने खोटी प्रमाणपत्रे/ गुणपत्रिका/कागदपत्रे देऊ इ.९ वी/इ. १० वी अगर इ. ११ वी/ इ. १२ वी मध्ये प्रवेश घेऊ त्या आधारे इ. १० वी/इ. १२ वी परीक्षेस आवेदनपत्र सादर करणे.	-----	-----	१) परीक्षेपूर्वी निर्दर्शनास आल्यास परीक्षेस बसण्यास प्रतिबंध करणे. २) परीक्षेनंतर निर्दर्शनास आल्यास संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे
३	परीक्षार्थ्याने परीक्षेपूर्वी अगर ^१ ऐन वेळी खोटे/प्रतिज्ञापत्र/हभीपत्र/ अपदाताचा/ अपंगत्याचा वैद्यकीय दाखला केंद्रसंचालकाकडे सादर करून सवलत घेणे व विषय/केंद्र बदलून परीक्षेस प्रविष्ट होणे.	-----	-----	१) परीक्षेपूर्वी निर्दर्शनास आल्यास परीक्षेस बसण्यास प्रतिबंध करणे. २) परीक्षेनंतर निर्दर्शनास आल्यास संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे. ३) संबंधित परीक्षार्थ्याविरुद्ध पोलीसात गुन्हा दाखल करणे.

अ.क्र.	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (c) परीक्षोत्तर	शास्तीचा तपशील
४	मंडळाकडून परीक्षेला प्रविष्ट होण्यासाठी देण्यात आलेल्या प्रवेशपत्रावर/द्वितीय प्रतीवर अनधिकृतपणे बदल करणे/बनावट प्रवेशपत्र तयार करणे व त्याआधारे परीक्षेस प्रविष्ट होणे.	-----	-----	१) परीक्षेपूर्वी निर्दर्शनास आल्यास परीक्षेस बसण्यास प्रतिबंध करणे. २) परीक्षेनंतर निर्दर्शनास आल्यास संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे. ३) संबंधित परीक्षार्थ्याविरुद्ध पोलीसात गुन्हा दाखल करणे.
५	मंडळाकडून परीक्षेला प्रविष्ट होण्यासाठी देण्यात आलेल्या प्रवेशपत्रावर/द्वितीय प्रतीवर अनधिकृतपणे बदल करणे व त्या आधारे स्वतःेवजी अन्य व्यक्तीने (तोतया) परीक्षेस प्रविष्ट होणे, निकाल जाहीर झाल्यानंतर तोतयेगिरी अगर गैरमार्ग प्रकरणे उघडकीस घेणे.	-----	-----	१) संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे व पुढील पाच परीक्षांना प्रतिबंध करणे. २) मूळ परीक्षार्थी व तोतया विद्यार्थ्याविरुद्ध केंद्रसंचालकाने / विभागीय मंडळाने प्रकरणपरत्वे फौजदारी गुन्हा दाखल करणे.
६	मंडळाच्या अधिकृत उत्तरपत्रिका, पुरवण्या, आलेख, नकाशे, लॉग टेबल, अनधिकृतपणे मिळवणे/आणि वापर करणे.	मंडळाच्या अधिकृत उत्तरपत्रिका, पुरवण्या, आलेख, नकाशे, लॉग टेबल, अनधिकृतपणे मिळवणे/आणि वापर करणे.	-----	परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची संपादणूक रद्द करणे व पुढील एका परीक्षेस प्रतिबंध करणे.
७	मंडळ परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकांची चोरी करणे, मिळविणे, विकणे व विकत घेणे तसेच भ्रमणाध्वनी व अन्य इलेक्ट्रॉनिक्स माध्यमावर प्रसारित करणे व मिळविणे.	मंडळ परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकांची चोरी करणे, मिळविणे, विकणे व विकत घेणे तसेच भ्रमणाध्वनी व अन्य इलेक्ट्रॉनिक्स माध्यमावर प्रसारित करणे व मिळविणे.	-----	१) परीक्षार्थ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे. २) पुढील पाच परीक्षांना प्रतिबंध करणे. ३) परीक्षार्थ्याविरुद्ध प्रकरणपरत्वे फौजदारी/सायबर लॉ ऑफ अन्वये गुन्हा दाखल करणे.
८	-----	मंडळाने माव्यता न दिलेली अथवा प्रतिबंध केलेली साधने/साहित्य परीक्षा दालनात स्वतःजबल बाळगणे/वापरणे.	-----	परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची संपादणूक रद्द करणे.

अ.न्र.	त्रुटी/चुका/गरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	त्रुटी/चुका/गरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	त्रुटी/चुका/गरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (c) परीक्षोत्तर	शास्त्राचा तपशाल (L3)
१	-----	परीक्षा केंद्रावर परीक्षा सुरु असताना विषयाशी संबंधित अथवा अन्य कोणतोही हस्तालिखित, कागद, वहा, टिप्पण्या, मांगदर्शिका, पुस्तकातील पाने, पुस्तक, नकाशे, इ. जवळ बाळगणे/ कपड्यावर/रायरींग पॅडवर/हातावर किंवा शरीराच्या भागावर लिहून ठेवणे. परीक्षार्थ्याच्या टेबल, खुर्ची, ड्युएल डेस्कमध्ये विषयाशी संबंधित असलेले कॉपी साहित्य आढळणे.	-----	१) परीक्षार्थ्याची नंबंधित विषयाची संपादणूक रद्द २) जवळ बाळगलेल्या कॉपी साहित्याचा काही भाग/संपूर्ण भाग उत्तरपत्रिकेत लिहाल्याचे सिध्द झाल्यास संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे.
१०	-----	परीक्षा केंद्रात/परीक्षादालनात कोणत्याही प्रकारचे हत्यार/शास्त्र घेऊ येणे किंवा स्वतः जवळ बाळगणे, घमकावणे व दहशत निर्माण करण्याचा प्रयत्न करणे.	-----	१) परीक्षार्थ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द त्याच्याविरुद्ध पोलीसांत फौजदारी गुन्हा दाखल करणे. २) पुढील पाच वर्ष परीक्षेस प्रतिबंध करणे.
११	-----	उत्तरपत्रिका, पुरवणी/नकाशा व आलेखासोबतच्या पुरवणीचा काही भाग निळ्या किंवा काळ्या शाईव्यतिरिक्त अन्य शाईत (उदा. लाल, हिरवी, इ.) लिहिणे, काळा/गिळा बोरू पेन तथा शीर्षकासाठी रंगीत शाई/स्केच पेन व आकृत्यासाठी हिरवी/लाल शाई किंवा रंगीत पेन्सिलचा वापर करणे / ब्हायटनरचा वापर करणे, मजकूर पेन्सिलने लिहिणे.	-----	संदर्भात भागास गुणदान न करणे.
१२	-----	उत्तरपत्रिकेत/पुरवणीत प्रक्षेपक/ अर्वाच्य भाषेचा वापर, शिवीगाळ लिहिणे किना भमव्या देणे, बैठक क्रमांक/फोन नंबर/ध्रमणध्वनी क्रमांक टेऊ संपर्क साधण्यास सुचविणे/विनंती करणे, विषयाशी संबंधित नसलेला अन्य मजकूर लिहिणे (चुकीची उत्तरे वगळवू).	-----	चौकशी करून परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची संपादणूक रद्द करणे.
१३	-----	लेखी बिनंती, उत्तरपत्रिकेला चलनी नोटा जोडणे/आर्थिक आमिष दाखवणे.	-----	१) उत्तरपत्रिकेस जोडलेली संपूर्ण चलनी रक्कम विभागीय मंडळाने जप्त करणे. २) परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची संपादणूक रद्द करणे.
१४	-----	परीक्षादालनात अन्य परीक्षार्थ्याची उत्तरपत्रिका/पुरवणी/बारकोड जवळदस्तीने/बळजबरीने/संगममताने ताब्यात घेणे, खराब करणे, फाडणे, लिहीणे, खोडणे, इ.	-----	१) परीक्षार्थ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द. २) केंद्रसंचालकांनी पोलीसात गुन्हा दाखल करणे.

अ.क्र.	बुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	बुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	बुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (c) परीक्षोत्तर	शास्तीचा तपशील
१५	-----	परीक्षादाल त कॉपी करण्यास मदत करणे साठी अन्य परीक्षार्थ्यांनी धमकावणे किंवा बळजबरी देणे.	-----	१) परीक्षार्थ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे. २) केंद्रसंचालकांनी पोलीसात गुन्हा दाखल करणे.
१६	-----	पर्यवेक्षक, केंद्रसंचालक, परिरक्षक, परीक्षेशी संबंधित अधिकारी, कर्मचारी तसेच परीक्षक, नियामक, मुख्य नियामक यांना स्वतः किंवा अन्य व्यक्तीद्वारे धमकी देणे किंवा दबाव आणणे किंवा मारणे करणे. परीक्षा यंत्रणेतील टक्कांना लाच देण्याचा प्रयत्न करणे.	पर्यवेक्षक, केंद्रसंचालक, परिरक्षक, परीक्षेशी संबंधित अधिकारी/कर्मचारी तसेच परीक्षक, नियामक, मुख्य नियामक यांना स्वतः किंवा अन्य व्यक्तीद्वारे धमकी देणे किंवा दबाव आणणे किंवा मारहण करणे. परीक्षा यंत्रणेतील टक्कांना लाच देण्याचा प्रयत्न करणे..	१) परीक्षार्थ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे. २) संबंधित बाधित व्यक्तीने/केंद्रसंचालक यांनी परीक्षार्थ्याविरुद्ध पोलीसांत फौजदारी गुन्हा दाखल करणे.
१७	-----	परीक्षादाल त पकडण्यात आलेले गैरमार्गाचे करणे मंडळाकडे न पाठीविणे साठी स्वतः अगर इतर व्यक्तीमाझे केंद्रसंचालक/उपकेंद्रसंचालक/पर्यवेक्षक यांच्यावर दबाव आणणे.	-----	१) परीक्षार्थ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द. २) केंद्रसंचालक यांनी परीक्षार्थ्याविरुद्ध पोलीसांत फौजदारी गुन्हा दाखल करणे.
१८	-----	परीक्षा सुरु असताना इतर परीक्षार्थ्यांनी देवर उत्तराच्या संदर्भात गैरहेतुने संकेत केंद्रसंचालक/उपकेंद्रसंचालक/पर्यवेक्षक यांच्यावर दबाव आणणे.	-----	परीक्षार्थ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे. व युढील एक परीक्षा प्रतिबंध.
१९	-----	परीक्षादाल त जाणूनबुजून दोन किंवा दोन द्वा अधिक परीक्षार्थ्यांनी एकपत्रितीत्या नक्त करणे किंवा गैरमार्गाचा अबलंब करणे/सांगायिक कॉपी करणे.	-----	परीक्षार्थ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे. व युढील एक परीक्षा प्रतिबंध.
२०	-----	परीक्षादाल त परीक्षा सुरु असताना इनपत्रिकेवर उत्तरे लिहिणे/व युढील दुसऱ्या परीक्षार्थ्यांनी डे/देणे/प्रश्नपत्रिकेवर उत्तरासाठी खुणा करणे.	-----	परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची संपादणूक रद्द करणे.
२१	-----	स्वतःची/ सच्चा परीक्षार्थ्याची उत्तरपत्रिके किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिके नी पृष्ठे, पुरवणी उत्तरपत्रिके, बारकोड, हॉलोक्राफ, नकाशा, आलेख पुरवणी न करणे/नष्ट करण्याचा प्रयत्न करणे, स्वतःबरोबर दालनाबाबू घेऊ जाणे	-----	१) प्रकरणपरत्वे परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची / संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द करणे. २) केंद्रसंचालकांनी पोलीसांत गुन्हा दाखल करणे.
२२	-----	परीक्षार्थ्यांनी आढळून आलेले कॉपी साठी त्य परीक्षार्थ्यांनी नष्ट करण्याचा प्रयत्न करणे. (उदा.- खिडकीत बाहेर फेकणे/फाढून टाकणे/खंडणे इ.)	-----	परीक्षार्थ्याची संबंधित विषयाची संपादणूक रद्द करणे .

अ.क्र.	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (A) परीक्षापूर्व	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (B) परीक्षाकाळात	त्रुटी/चुका/गैरप्रकार/गुन्हा यांचा तपशील (c) परीक्षेतर	शास्ताचा तपशाल (१७-८३) ३
२३		परीक्षाथ्यानि लिहिलेल्या उत्तरपत्रिका परीक्षक कार्यालयात जमा झाल्यानंतर परीक्षाथ्यानि स्वतः किंवा अन्य व्यक्तीमार्फत वाहेर नेणे व पुनःश्च परीक्षक कार्यालयात जमा करणे.	परीक्षाथ्यानि लिहिलेल्या उत्तरपत्रिका परीक्षक कार्यालयात जमा झाल्यानंतर परीक्षाथ्यानि स्वतः किंवा अन्य व्यक्तीमार्फत वाहेर नेणे व पुनःश्च परीक्षक कार्यालयात जमा करणे.	१) परीक्षाथ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द. २) पोलीसांत गुन्हा दाखल करणे.
२४		स्वतःची किंवा इतर परीक्षाथ्याची लिहिलेली उत्तरपत्रिका आणि/किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिका अनधिकृतपणे घेऊ येणे/जाणे तसेच परीक्षा केंद्रात अन्य ठिकाणी/परीक्षा केंद्राव्यतिरिक्त अन्य ठिकाणी लिहून आणलेली आणि/किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिका अवैधमार्गाने घेऊ जाणे/येणे.	स्वतःची किंवा इतर परीक्षाथ्याची लिहिलेली उत्तरपत्रिका आणि/किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिका अनधिकृतपणे घेऊ येणे/जाणे तसेच परीक्षा केंद्रात अन्य ठिकाणी/परीक्षा केंद्राव्यतिरिक्त अन्य ठिकाणी लिहून आणलेली आणि/किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिका अवैध मार्गाने घेऊ जाणे/येणे.	१) परीक्षाथ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द. व पुढील एक परीक्षा प्रतिबंध. २) पोलीसांत गुन्हा दाखल करणे.
२५		उत्तरपत्रिका/पुरवणी उत्तरपत्रिका किंवा त्याचा काही भाग (पूर्णतः किंवा अंशतः) परीक्षाथ्याच्या स्वतःच्या हस्ताक्षरात लिहिलेला नसणे.		परीक्षाथ्याची त्या विषयाची संपादणूक रद्द. व पुढील दोन परीक्षा प्रतिबंध.
२६			परीक्षक, नियामक, मुख्य नियामक यांच्याकडे जाऊ अगर अन्यत्र संपर्क साधून उत्तरपत्रिकेत / पुरवणी उत्तरपत्रिकेत बदल करणे/ उत्तरपत्रिकेत / पुरवणी उत्तरपत्रिकेत स्वतः: अगर अन्य व्यक्तीकडून जादा मजबूर लिहिणे/लिहून घेणे/पाने समाविष्ट करणे.	१) परीक्षाथ्याची संपूर्ण परीक्षेची संपादणूक रद्द. व पुढील दोन परीक्षा प्रतिबंध. २) संबंधित दोषी विरुद्ध पोलीसांत गुन्हा दाखल करणे.

उत्तरपत्रिका लिहिण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांकिता सूचना

१. परीक्षार्थ्यांनी प्रवेशपत्र आणि ओळखपत्र दररोज वरोवर आणावे. पर्यवेक्षक, केंद्रसंचालक व केंद्राला भेट देणारे अधिकारी ज्या ज्या वेळी प्रवेशाची व ओळखपत्राची मागणी करतील त्या प्रत्येक वेळी त्याना ते दाखविता आले पाहिजे.
२. परीक्षेच्या प्रत्येक पेपरच्या वेळी परीक्षा दालनात परीक्षार्थ्यास पर्यवेक्षकाकडून बारकोड स्टिकर मिळाल्यानंतर विषय, बैठक क्रमांक याची खात्री करून उपस्थिती पत्रकावर (Form -1) बैठक क्रमांक बारकोड स्टिकर क्रमांक लिहून स्वाक्षरी करावी आणि त्यानंतर बारकोड स्टिकर उत्तरपत्रिकेवर दिलेल्या जागेवरच काळजीपूर्वक चिकटवावा.
३. उत्तरपत्रिकेच्या मुख्यपृष्ठावर तसेच पुरवणी उत्तरपत्रिकेवर ठगविक रकान्यात बैठक क्रमांक अंकात व अक्षरात बिनचूक लिहून स्वाक्षरी करावी.
४. परीक्षार्थ्यांनी उत्तरपत्रिका मिळाल्यानंतर व पर्यवेक्षकाकडे जमा करताना ती सुस्थितीत असल्याची व त्यात सर्व पृष्ठे असल्याची खात्री करून घ्यावी.
५. उत्तरपत्रिकेच्या पृष्ठ क. ३ पासून लिहीण्यास प्रारंभ करावा.
६. उत्तरपत्रिकेच्या पानाच्या दोन्ही बाजूस समान समास सोडू नये. केवळ डाव्या बाजूसच समास सोडावा.
७. प्रत्येक पानाच्या दोन्ही बाजूस लिहावे. उत्तरपत्रिका किंवा पुरवणी उत्तरपत्रिकेचे कोणतेही पान फाडू नये. फाडल्यास परीक्षार्थी शिक्षेस पात्र राहील.
८. पर्यवेक्षकाकडून घेतलेल्या उत्तरपत्रिकेवर व पुरवण्यावर पर्यवेक्षकाची स्वाक्षरी असल्याची खात्री करून घ्यावी तसेच उत्तरपत्रिकेसोबत जोडलेल्या पुरवण्यांची संख्या उत्तरपत्रिकेच्या मुख्यपृष्ठावर बिनचूक नोंदवावी.
९. प्रश्नपत्रिका मिळालाच प्रश्नपत्रिकेच्या वरील भागावर, प्रत्येक पृष्ठावर उजव्या बाजूस स्वतःचा बैठक क्रमांक नोंदवावा.

फेब्रुवारी—मार्च २०२३ परीक्षेपासून विद्यार्थ्यांना नियोजीत वेळेच्या १० मिनीटे अगोदर प्रश्नपत्रिका वितरित करण्याची पद्धत बंद करण्यात आली आहे. परंतु विद्यार्थी हित लक्षात घेता सदरची १० मिनीटे परीक्षेच्या निर्धारित वेळेनंतर वाढवून देण्यात येत आहेत.

- फेब्रुवारी—मार्च २०२३ परीक्षेपासून सकाळ सत्रात सकाळी ११=०० वाजता तसेच दुपार सत्रात दु. ३=०० वाजता परीक्षा दालनात प्रश्नपत्रिकांचे वितरण करण्यात येईल, सकाळी ११=०० पूर्वी व दुपारी ०३ पूर्वी कोणत्याही परिस्थितीत प्रश्नपत्रिकांचे वितरण होणार नाही, याची दक्षता घेतली जाईल.
१०. कच्चे लिखाण करावयाचे झाल्यास ते पेसिलनेच आणि उत्तरपत्रिकेच्या डाव्या हाताच्या पृष्ठभागावरच करावे. त्या पृष्ठावर कच्चे लिखाण असा स्पष्ट उल्लेख असावा. सुट्या कागदावर अथवा प्रश्नपत्रिकेवर कच्चे लिखाण करण्यात येऊ नये.
११. संबंधित सेक्षण/प्रश्न/उपप्रश्नांचे उत्तर जेथून सुरु होते तेथेच समासात सेक्षण/प्रश्न/उपप्रश्न क्रमांक अचूक व स्पष्ट लिहावा. यासाठी वेगवेगळ्या शाईचा वापर करू नये.
१२. एकाच सेक्षणाच्या /प्रश्नाच्या वेगवेगळ्या प्रश्न /उपप्रश्नाकरीता वेगवेगळी पृष्ठे उपयोगात आणू नयेत.
१३. परीक्षार्थ्यांनी उत्तराचा काही भाग खोडला असेल अथवा त्याला शाईत बदल करावा लागला असेल अथवा कोरा भाग सोडल्यामुळे त्याठिकाणी निळ्या /काळ्या शाईने रेघ मारली असेल अशा ठिकाणी पर्यवेक्षकाची स्वाक्षरी घेऊ नये.
१४. परीक्षार्थ्यांनी उत्तरपत्रिकेवर निळ्या अथवा काळ्या शाईचाच वापर करावा अन्यथा मजकुरास गुणदान केले आणार नाही.
१५. परीक्षार्थ्यांचिरूद्ध खालीलपैकी कोणत्याही कारणास्तव नियमानुसार शिक्षेची कागवाई होऊ शकेल.

प्रकरणिका क्र.

टिप्पणी पृष्ठ क्र.

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे ४११००४

कार्यालयीन टिप्पणी

- अ) पुस्तक, नोट्स, मजकूर असलेला कागद परीक्षा दालनात आणणे, शरीरावर, कपड्यावर नजकूर लिहिलेला असणे.
- ब) कोणत्याही परीक्षार्थ्यांशी बोलणे/संपर्क साधणे /एकटयाने अथवा सामुदायिक कॉर्पिंग करणे.
- क) प्रश्नपत्रिका, उत्तरपत्रिका अथवा उत्तरपत्रिकेतील पाने किंवा पुरवणी परीक्षा कक्षातून बाहेर नेणे.
- ड) उत्तरपत्रिका, पुरवणी उत्तरपत्रिका, प्रश्नपत्रिका आदीची अदलावदल करणे, इतरांना देणे घेणे.
- इ) केंद्रसंचालक अथवा पर्यवेक्षकाकडून देण्यात आलेल्या सूचनाचे पालन न करणे अथवा गैरप्रकार करणे.
१६. उत्तरपत्रिकेते/पुरवणीत प्रक्षोभक/असांविधानिक भाषेचा वापर, शिवीगाळ लिहिणे किंवा धमक्या देणे, बैठक कमांक/फोन नंबर /भ्रमणार्थाणी कमांक देऊन संपर्क साधण्यास सुचविणे /विनंती करणे यादवरे स्वतःची ओळख देणे (उदा. विशिष्ट खूण करणे, चिन्ह काढणे नांव, पत्ता लिहिणे, शाळेचे केंद्राचे, गावांचे नांव अथवा अन्य कोणत्याही प्रकारे ओळख पटविणारी वाब) इत्यादी कृती केल्यास अशा परीक्षार्थ्यांची चौकशी करून संबंधित विषयाची संपादणूक रद्द करण्यात होईल.
१७. परीक्षा सुरु झाल्यानंतर कोणत्याही परीक्षार्थ्यांस परीक्षा संपैर्यंत परीक्षागृहाबाहेर जाता येणार नाही, मात्र अपवादात्मक परिस्थितीत परीक्षागृहाबाहेर जावयाचे असल्यास परीक्षार्थ्यांनि प्रश्नपत्रिका व उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकाकडे जमा करणे आवश्यक आहे.
१८. प्रत्येक पेपर संपाद्यापूर्वी १० मिनिटे अगोदर इशारा घंटा होईल, त्यानंतर विद्यार्थ्यांनि उत्तरपत्रिका व पुरवण्यावर काळ्या रंगाचा होलोक्राफ्ट स्टिकर सेवणन प्रत्येकी एक याप्रमाणे दिलेल्या जागेवरच बरोबर चिकटवावा. प्रत्येक पेपरच्या शेवटी अंतिम घंटा होईल. अंतिम घंटा होताच उत्तरे लिहीणे थांबवावे आणि मूळ उत्तरपत्रिका व पुरवण्या वरोबर बांधत्याची खात्री करावी. त्याचप्रमाणे मुख्यपृष्ठावर एकूण पुरवण्याची नोंद करण्यात यावी. आणि पर्यवेक्षकाने सर्व उत्तरपत्रिका गोळा करेपर्यंत परीक्षार्थ्यांनी आपले आसन सोडू नये.
१९. परीक्षार्थ्यांच्या प्रवेशपत्राचा/ओळखपत्राचा दुरुपयोग जो कोणी परीक्षा काळात करील त्याचे व संबंधित विद्यार्थ्यांचे वर्तन अजामीनपात्र व दखलपात्र गुन्हा आहे, दोन्ही संबंधिताविरुद्ध नियमानुसार कारवाई केली जाईल.
२०. उत्तरपत्रिकेते स्केच पेनचा वापर करता येणार नाही. आकृत्यांसाठी साध्या पेन्सिलचा वापर करावा. भाषा विषय कृतिपत्रिकामध्ये आकृत्यांसाठी पेनचा वापर करावा.
२१. परीक्षार्थ्यांना परीक्षागृहात मोबाईल, इलेक्ट्रॉनिक घडयाळ, Pocket Calculator वा तत्सम इलेक्ट्रॉनिक्स उपकरणांचा वापर करता येणार नाही.
२२. मंडळानेंद्र दिलेली अधिकृत लॉग टेबल वापरगवे व पेपर संपल्यानंतर परत करावे.
२३. परीक्षार्थ्यांनी परीक्षेसाठी सकाळ सत्रात सकाळी १०.३० वाजता व दुपार सत्रात दुपारी २.३० वाजता उपस्थित राहणे अनिवार्य आहे. सकाळ सत्रात १०.३० नंतर व दुपार सत्रात २.३० नंतर परीक्षा दालनात प्रवेश दिला जाणार नाही. याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

13
89
6
27

Sr no	Name of Division	E-Mail Address
1	Pune	sscboardpune@gmail.com;
2	Nagpur	msboardnagpur@gmail.com;
3	Aurangabad	chair.aurboard@mahedu.gov.in
4	Mumbai	sschse.mumbai@board@gmail.com;
5	Kolhapur	divsec.kop@gmail.com;
6	Amravati	divsecamt@rediffmail.com
7	Nashik	nsksec@rediffmail.com;
8	Latur	divsecretarylatur@gmail.com;
9	Konkan	divchairman.konkan@gmail.com;

(19)

* प्रमाणपत्र *

उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र व माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र परीक्षा जुलै—ऑगस्ट २०२३

आमच्या शाळेतील / कनिष्ठ महाविद्यालयातील जुलै—ऑगस्ट २०२३ परीक्षेसाठी
प्रविष्ट होण—या विद्यार्थ्यांच्या समोर गैरप्रकारासंबंधी असलेल्या मंडळ शिक्षासूची व उत्तरपत्रिकेवरील
विद्यार्थ्यांसाठीच्या सूचना याचे सामूहिक वाचन / प्रत्येक विद्यार्थ्यास एक प्रत देण्याची कार्यवाही
करण्यात आलेली आहे.

शाळा / कनिष्ठ महाविद्यालयाचे नांव—

शाळा / कनिष्ठ महाविद्यालयाचा साकेतांक क्रमांक —

मुख्याध्यापक / प्राचार्य यांची स्वाक्षरी—

शाळा / कनिष्ठ महाविद्यालयाचा शिक्का —